

OECD *Multilingual Summaries*

Society at a Glance 2016

OECD Social Indicators

Summary in Swedish

Read the full book on: [10.1787/9789264261488-en](https://doi.org/10.1787/9789264261488-en)

Samhällsöversikt 2016

OECD:s samhällsindikatorer

Sammanfattning på svenska

Femton procent av OECD:s unga – ca 40 miljoner ungdomar – varken arbetade eller studerade under 2015. Mer än två tredjedelar av dem var inte aktivt arbetssökande. Dessa ungdomar beräknas ha kunnat inbringa en bruttolöns på totalt 360–605 miljarder US-dollar under 2014, eller 0,9–1,5 % av hela OECD-området BNP. Osäkra anställnings- och inkomstförhållanden kan hindra ungdomar att nå andra traditionella mål som hör vuxenlivet till, vilket kan göra dem desillusionerade och nedslagna. De kan även få allvarliga långsiktiga konsekvenser för hälsa, fertilitet och brottslighet, och i slutändan äventyra den sociala sammanhållningen. Att hjälpa ungdomar att övergå i utbildning eller arbete står därför högst upp på den politiska agendan i OECD. Detta framgår också tydligt av G20-ländernas mål att minska antalet ungdomar som är lågutbildade, som varken arbetar eller studerar, eller som arbetar i den informella sektorn med 15 % fram till 2025.

Ett av tio arbetstillfällen har försvunnit sedan 2007

Nästan ett av tio arbetstillfällen för personer under 30 har försvunnit mellan 2007 och 2014. I Spanien, Grekland och Irland har antalet sysselsatta ungdomar halverats. Merparten av dem som förlorat jobbet har varit ungdomar utan gymnasieutbildning. Och samtidigt som vissa länder har lyckats få upp sysselsättningen bland ungdomar till samma nivå som före krisen har återhämtningen i många länder varit alltför blygsam för att verkligen förbättra ungdomarnas utsikter.

Låg utbildning gör ungdomar särskilt sårbara

Ungdomar utan gymnasieutbildning står för över 30 % av alla ungdomar som varken arbetar eller studerar. De löper också tre gånger så stor risk att hamna i denna grupp än ungdomar med en högskole- eller universitetsexamen. Låg utbildning handlar dock inte bara om formella kvalifikationer. Ungdomar med bristande läs- och skrivkunnighet och matematikkunskaper är överrepresenterade i gruppen som varken arbetar eller studerar. Detta visar att det är viktigt att det finns bra alternativa utbildningsvägar för personer som hoppar av skolan i förtid.

Det är vanligt att unga kvinnor varken arbetar eller studerar på grund av sitt omvårdnadsansvar

Att vara kvinna ökar risken att hamna utanför både arbetsmarknad och studier, särskilt på lång sikt. Många unga kvinnor är hemma och tar hand om barn och andra familjemedlemmar. Det är därför 1,4 gånger fler unga kvinnor som varken arbetar eller studerar än unga män. Det är särskilt svårt för ensamstående föräldrar att kombinera omsorg av barn med arbete eller vidareutbildning. För att förbättra kvinnors utsikter på arbetsmarknaden är det därför viktigt att det finns barnomsorg till en överkomlig kostnad.

Vissa ungdomar som varken arbetar eller studerar är även missgynnade på andra sätt

Ungdomar som redan är missgynnade på andra sätt löper också hög risk att hamna utanför arbetsmarknad och studier. Sannolikheten är 1,5 gånger högre bland utlandsfödda ungdomar än bland inrikes födda, särskilt om de inte talar det lokala språket och är lågutbildade. Ungdomar med lågutbildade eller arbetslösa föräldrar löper också större risk att hamna i arbetslöshet eller sysslolöshet. Detta visar att sämre förutsättningar förs över från en generation till nästa. Ungdomar som lider av dålig hälsa är också överrepresenterade bland ungdomar som varken arbetar eller studerar.

De flesta ungdomar hamnar aldrig i utanförskap men en femtedel går länge utan att vare sig arbeta eller studera

I de analyserade länderna saknade mer än hälften av ungdomarna aldrig vare sig arbete eller studieplats under den fyraårsperiod som studerades. För andra var korta perioder utan arbete eller studier ett led i en lyckad övergång från utbildning till arbete. En femtedel av alla ungdomar gick dock i över ett år utan att arbeta eller studera. För dem var utanförskapet inte en övergående erfarenhet utan ett långvarigt tillstånd. De länder som drabbades hårdast av krisen har en högre andel ungdomar som varken arbetar eller studerar. Kvinnor, lågutbildade och ungdomar med dålig hälsa löper också större risk att hamna utanför arbetsmarknad och studier under lång tid.

Ungdomar som varken arbetar eller studerar är mindre lyckliga, tillitsfulla och politiskt intresserade

Att varken arbeta eller studera gör ungdomar mindre lyckliga, får dem att känna sig berövade på sina rättigheter och kan påverka den sociala sammanhållningen. Ungdomar som varken arbetar eller studerar är mindre nöjda med livet och har lägre tilltro till andra än andra ungdomar. De är också mindre intresserade av politik och känner i högre utsträckning att det är statens ansvar att försörja medborgarna.

Skyddsnäten är ofta svagare för ungdomar

Ungdomar som hoppat av skolan i förtid och ungdomar som bara har haft sporadiska anställningar uppfyller ofta inte kraven för försäkringsbaserat inkomststöd. Endast ca 30 % av alla arbetslösa ungdomar har arbetslöshetsunderstöd. För arbetssökande över 30 år är denna siffra drygt 40 %. Det sociala skyddsnätet är således mindre effektivt när det gäller att bekämpa fattigdomen bland ungdomar. 40 % av de ungdomar som skulle ha haft inkomster under fattigdomsgränsen hålls ovanför fattigdomsgränsen med hjälp av offentliga transfereringar. För vuxna över 30 år är denna siffra 50 %. Omkring en av åtta ungdomar lever i fattigdom och fattigdomen är högre bland ungdomar än bland äldre.

Det är viktigt att se till att färre ungdomar hoppar av skolan i förtid

Andelen ungdomar som hoppar av skolan innan de gått ut gymnasiet har minskat i OECD-länderna under det senaste årtiondet. Trots det saknar fortfarande en av sex ungdomar i åldern 25–34 år gymnasieexamen, särskilt unga män. För att se till att alla ungdomar går ut gymnasiet krävs omfattande insatser. Det är viktigt att kontrollera närvaron i skolan för att fånga upp varningssignaler om att elever är på väg att hoppa av, ta itu med elevernas sociala eller hälsorelaterade problem och bedriva fritidsverksamhet för att sysselsätta och motivera eleverna.

En bra yrkesutbildning kan underlätta övergången från skola till arbete

Yrkesutbildning är ett värdefullt alternativ till akademiska studier. Den förbereder ungdomar för arbetsmarknaden i syfte att tillgodose arbetsgivarnas behov av kompetens. Yrkesutbildningens praktiska del bör vara i form av praktik, helst i form av lärlingsplatser där ungdomar paras ihop med arbetsgivare på

ett tidigt stadium. Sådana program kan vara särskilt attraktiva och nyttiga för skoltrötta ungdomar. Personer som saknar erforderlig läs- och skrivkunnighet, matematikkunskap eller social kompetens kan behöva förberedande lärlingsprogram som förberedelse inför arbetslivet.

Välriktade program behövs för att få ungdomar tillbaka i arbete eller studier

Offentliga verk och inrättningar måste nå ut till ungdomar som varken arbetar eller studerar för att förhindra långvarigt utanförskap. Arbetsförmedling, socialtjänst och icke-statliga aktörer kan spela en viktig roll för att sysselsätta isolerade ungdomar. Efter inskrivning kan man genom noggrann profilering skraddarsy stödet och spara pengar genom att se till att ungdomar får rätt insatser. Många ungdomar som varken arbetar eller studerar behöver kanske bara lite stöd för att hitta ett arbete, medan fungerande program för ungdomar med stora eller många olika hinder tenderar att vara intensiva och dyra. I de mest lovande programmen kombineras studier och praktik med rådgivning, psykologhjälp och bostad. Vissa har visat sig vara kostnadseffektiva genom att bidra till ökade inkomster och minskad brottslighet.

© OECD

Denna sammanfattning är inte en officiell OECD-översättning.

Reproduktion av denna sammanfattning är tillåten, om OECD:s upphovsrätt och publikationens titel på originalspråket nämns.

Flerspråkliga sammanfattningar är översatta utdrag ur OECD-publikationer, som ursprungligen publicerats på engelska och franska.

De kan beställas gratis från OECD:s nätbokhandel www.oecd.org/bookshop

Närmare upplysningar lämnas av OECD Rights and Translation unit, Public Affairs and Communications Directorate: rights@oecd.org , fax: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)

2 rue André-Pascal, F-75116

Paris, Frankrike

Besök vår webbplats www.oecd.org/rights

[Read the complete English version on OECD iLibrary!](#)

© OECD (2016), *Society at a Glance 2016: OECD Social Indicators*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/9789264261488-en